

Slovenski računovodski standard 6 (2002)

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

A. Uvod

Ta standard se uporablja pri knjigovodskem razvidovanju, obračunavanju in razkrivanju kratkoročnih finančnih naložb. Povezan je z računovodskimi načeli 60, 61, 63 in 65 (Kodeks računovodskih načel, 1995). Obdeluje

- a) razvrščanje kratkoročnih finančnih naložb,
- b) pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj kratkoročnih finančnih naložb,
- c) začetno računovodsko merjenje kratkoročnih finančnih naložb,
- č) prevrednotovanje kratkoročnih finančnih naložb,
- d) uskupinjevanje kratkoročnih finančnih naložb ter
- e) razkrivanje kratkoročnih finančnih naložb

pa tudi s tem povezane opredelitve ključnih pojmov in pojasnila.

Ta standard se opira na mednarodne računovodske standarde (MRS) 1, 15, 21, 22, 25, 27, 28, 31, 32, 36 in 39 (1999) ter 4. in 7. smernico Evropske zveze. Povezan je s slovenskimi računovodskimi standardi (SRS) 3, 8, 9, 17, 18, 24 in 27.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde (2002).

B. Standard

a) Razvrščanje kratkoročnih finančnih naložb

6.1. Kratkoročne finančne naložbe so sredstva, ki jih ima podjetje naložbenik, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, kratkoročno povečevalo svoje finančne prihodke; ti se razlikujejo od poslovnih prihodkov, ki izhajajo iz prodaje proizvodov in opravljanja storitev v okviru njegovega rednega delovanja.

6.2. Kratkoročne finančne naložbe so večinoma naložbe v finančne dolgove drugih podjetij, države ali drugih izdajateljev, lahko tudi v kapital drugih podjetij, pojavljajo pa se tudi kot finančna sredstva drugačne kratkoročne narave, ki niso vezana na proizvodnjo in opravljanje storitev v podjetju naložbeniku. Kratkoročne poslovne terjatve niso kratkoročne finančne naložbe. Kot kratkoročne finančne naložbe se izkazujejo tudi terjatve, ki jih ima podjetje v posesti za trgovanje.

6.3. Kratkoročne finančne naložbe v kapital drugih podjetij so naložbe v kapitalske deleže pri njih, ki jih namerava imeti podjetje naložbenik v posesti za trgovanje.

6.4. Kratkoročne finančne naložbe v finančne dolgove drugih podjetij, države ali drugih izdajateljev so naložbe v dana dolgoročna posojila, naložbe v kupljene menice ali druge kratkoročne dolžniške vrednostne papirje drugih podjetij ali države ter naložbe v izpeljane finančne instrumente, ki jih podjetje naložbenik namerava imeti v posesti za trgovanje.

6.5. Kratkoročne finančne naložbe v kapital in finančne dolgove drugih podjetij, države ali drugih izdajateljev se razčlenjujejo na tiste, ki se nanašajo na uskupinjena odvisna podjetja, neuskupinjena odvisna podjetja, pridružena podjetja, skupaj obvladovana podjetja, in druge. Zaradi sestavljanja skupinskih računovodskih izkazov se obravnavajo posebej. Posebej se obravnavajo tudi deleži v skupnih kratkoročnih finančnih naložbah v posebni vrsti skupnih podvigorov.

6.6. Kratkoročne finančne naložbe se razčlenjujejo tudi na tiste, ki se nanašajo na stranke v državi, in na tiste, ki se nanašajo na stranke v tujini. Obravnavajo se posebej, ker je treba v drugem primeru pri sestavljanju skupinskih računovodskih izkazov zneske v domači valuti prevesti v zneske v ustrezni tuji valuti in obratno.

6.7. Kratkoročne naložbe v odkupljene lastne delnice, s katerimi namerava podjetje trgovati, se štejejo kot trezorske delnice in se lahko obravnavajo le formalno kot posebna vrsta kratkoročnih finančnih naložb, ker zmanjšujejo vpisani kapital. To velja tudi za nevplačane vpisane delnice, ki zapadejo v plačilo v kratkem roku in so formalno terjatve do vpisnikov.

6.8. Finančni instrumenti, ki so povezani s kratkoročnimi finančnimi naložbami, se pripoznavajo v bilanci stanja. Obstajajo pa tudi finančni instrumenti kratkoročne narave, ki se izkazujejo v zunajbilančnem razvidu.

6.9. Izpeljani finančni instrumenti, ki so sestavni del kratkoročnih finančnih naložb, so lahko tudi instrumenti za varovanje pred tveganjem.

b) Pripoznavanje in odpravljanje pripoznanj kratkoročnih finančnih naložb

6.10. Kratkoročna finančna naložba se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna kot sredstvo, če a) je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njo, in b) je mogoče njeno nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

6.11. Kratkoročna finančna naložba se v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja pripozna kot sredstvo, ko se začnejo ob upoštevanju pogodbenega datuma oziroma datuma izdatkov zanjo ali opravljene zamenjave za njeno pridobitev obvladovati pogodbene pravice, vezane nanjo.

6.12. Tiste dolgoročne finančne naložbe v finančne dolgove drugih občanov ali države, ki zapadejo v plačilo v letu dni po datumu bilance stanja, se v bilanci stanja prenesejo med kratkoročne finančne naložbe.

6.13. Dolgoročne finančne naložbe v finančne dolgove drugih podjetij, ki zaradi spremenjenega položaja dolžnikov (na primer stečaja, likvidacije) prenehajo biti dolgoročne, se prenesejo med kratkoročne finančne naložbe.

6.14. Kratkoročne finančne naložbe se ob utemeljenih razlogih na podlagi pogodb lahko spremenijo v dolgoročne finančne naložbe.

6.15. Pripoznanje kratkoročne finančne naložbe kot sredstva v knjigovodskih razvidih in bilanci stanja se odpravi, če se ne obvladujejo več nanjo vezane pogodbene pravice, ne obvladujejo pa se, če se pravice do koristi, podrobno določene v pogodbi, izrabijo, če ugasnejo ali če se odstopijo.

c) Začetno računovodsko merjenje kratkoročnih finančnih naložb

6.16. Kratkoročna finančna naložba v lastniške vrednostne papirje drugih podjetij ali dolžniške vrednostne papirje drugih podjetij ali države se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti, ki je enaka bodisi plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov bodisi pošteni vrednosti drugih nadomestil za nakup, ki jih je dal naložbenik, na dan menjave, povečani za stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno naložbi.

6.17. Kratkoročna finančna naložba v dano kratkoročno posojilo se ob začetnem pripoznanju izmeri po plačanem znesku, ki je glavnica posojila. Ob utemeljenih razlogih na podlagi pogodb se lahko všttevajo v glavnico tudi pripisane obresti.

6.18. Kratkoročna finančna naložba v dolžniške vrednostne papirje in dana kratkoročna posojila se vrednostno zmanjšuje s postopnim odplačevanjem njihovih glavnih.

6.19. Knjigovodska vrednost kratkoročne finančne naložbe je enaka njeni nabavni vrednosti, v primeru naložbe v dolgove drugih podjetij, fizičnih oseb in države zmanjšani za odplačila njihovih glavnih, dokler se ne pojavi potreba po prevrednotenju kratkoročne finančne naložbe.

6.20. Dolgoročne finančne naložbe, ki se prerazvrstijo med kratkoročne finančne naložbe, se prenašajo mednje posamič po knjigovodski vrednosti.

6.21. Ob odtujitvi kratkoročne finančne naložbe se pripozna finančni prihodek, če je čisti iztržek zanjo večji od njene knjigovodske vrednosti, in finančni odhodek, če je knjigovodska vrednost večja od čistega iztržka zanjo.

č) Prevrednotovanje kratkoročnih finančnih naložb

6.22. Kratkoročne finančne naložbe, izražene v tuji valuti, se na dan bilanciranja preračunajo po srednjem tečaju Banke Slovenije, iz utemeljenih razlogov pa se lahko uporabi tudi ustrezní tečaj poslovne banke. Njihovo povečanje iz tega naslova povečuje finančne prihodke v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami, njihovo zmanjšanje pa finančne odhodke v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami.

6.23. Prevrednotenje kratkoročnih finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti; kot prevrednotenje se ne štejejo pogodbeni pripis obresti oziroma druge spremembe glavnice dolga. Opravi se lahko na koncu poslovnega leta ali med njim. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje kratkoročnih finančnih naložb zaradi njihove okrepitve, prevrednotenje kratkoročnih finančnih naložb zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje kratkoročnih finančnih naložb zaradi odprave njihove oslabitve.

6.24. Kratkoročne finančne naložbe se zaradi okrepitve lahko prevrednotijo v zvezi s lastniškimi vrednostnimi papirji, dolgoročnimi in kratkoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji v posesti za prodajo ter drugimi z njimi povezanimi finančnimi inštrumenti, če njihova dokazana poštena vrednost pred odštetjem stroškov posla, ki se utegnejo pojaviti ob prodaji ali drugačni odtujitvi, presega njihovo knjigovodsko vrednost. Poštena vrednost je dokazana, če

- a) je objavljena cena na delujočem trgu borznih vrednostnih papirjev ali
- b) obstaja model vrednotenja, pri katerem so vložki podatkov vanj dokazani, ker prihajajo z delujočega trga.

Knjigovodska vrednost takšnih kratkoročnih finančnih naložb se lahko poveča do njihove poštene vrednosti. V tem primeru je treba za razliko povečati prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami. Kratkoročne finančne naložbe v tista podjetja, s katerih vrednostnimi papirji se ne trguje na borznem ali prostem trgu, se ne prevrednotujejo zaradi okrepitve.

6.25. Kratkoročne finančne naložbe se zaradi okrepitve lahko prevrednotujejo tudi v zvezi z danimi kratkoročnimi posojili, ki niso v posesti za trgovanje, dolgoročnimi in kratkoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji v posesti do zapadlosti in drugimi vrednostnimi papirji, katerih poštene vrednosti ni mogoče dokazati, če njihova po metodi veljavne obrestne mere izmerjena odplačna vrednost presega njihovo knjigovodsko vrednost. Podjetje ne uvrsti nobenih vrednostnih papirjev med vrednostne papirje v posesti do zapadlosti, če je v tekočem poslovnem letu ali v prejšnjih dveh poslovnih letih prodalo ali preneslo več kot nepomemben znesek kratkoročnih finančnih naložb v posesti do zapadlosti ali izvedlo prodajno opcijo na njem pred njihovo zapadlostjo. Podjetje ne izpričuje zmožnosti do zapadlosti posedovati kratkoročno finančno naložbo kot vrednostni papir z vnaprej določeno zapadlostjo, če ni izpolnjen eden izmed tehle pogojev:

- a) nima razpoložljivih finančnih virov za nadaljevanje financiranja kratkoročne finančne naložbe do zapadlosti ali
- b) je predmet obstoječe pravne ali drugačne omejitve, ki utegne onemogočiti njegov namen posedovati jo do zapadlosti.

Knjigovodsko vrednost takšnih kratkoročnih finančnih naložb je treba povečati do njihove odplačne vrednosti in za razliko povečati tudi prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami.

6.26. Kratkoročne finančne naložbe se morajo zaradi oslabitve prevrednotiti v zvezi s lastniškimi vrednostnimi papirji, dolgoročnimi in kratkoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji v posesti za prodajo in drugimi z njimi povezanimi finančnimi inštrumenti, če je njihova dokazana poštena vrednost pred odštetjem stroškov posla, ki se utegnejo pojaviti ob prodaji ali drugi odtujitvi, manjša od njihove knjigovodske vrednosti. Knjigovodsko vrednost takšnih kratkoročnih finančnih naložb je treba zmanjšati do njihove dokazane poštene vrednosti in za razliko zmanjšati tudi prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami, ki se je pojavil pri njihovem prevrednotenju; če je izrabljen ali če ga ni, je razlika prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami in vpliva na poslovni izid.

6.27. Kratkoročne finančne naložbe se morajo zaradi oslabitve prevrednotiti tudi v zvezi z danimi kratkoročnimi posojili, ki niso v posesti za trgovanje, dolgoročnimi in kratkoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji v posesti do zapadlosti in drugimi vrednostnimi papirji, katerih poštene vrednosti ni mogoče dokazati, če je njihova po metodi veljavne obrestne mere izmerjena odplačna vrednost manjša od njihove knjigovodske vrednosti. Knjigovodsko vrednost takšnih kratkoročnih finančnih naložb je treba zmanjšati do njihove odplačne vrednosti in za razliko zmanjšati tudi prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami; če je izrabljen ali če ga ni, je razlika prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami in vpliva na poslovni izid.

6.28. Kratkoročne finančne naložbe se zaradi odprave oslabitve lahko prevrednotijo, kadar dokazana poštena oziroma odplačna vrednost finančnih inštrumentov presega njihovo zaradi oslabitve zmanjšano knjigovodsko vrednost. Za razliko je treba povečati knjigovodsko vrednost takšnih kratkoročnih finančnih naložb in hkrati tudi prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami. Če pa se je zaradi oslabitve pri njem pojavil prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami, ga je treba odpraviti.

6.29. Če zaradi spremembe namena ali zmožnosti ni več ustrezno do zapadlosti posedovati kratkoročno finančno naložbo po odplačni vrednosti, jo je treba ponovno izmeriti po pošteni vrednosti. Če je na razpolago zanesljiva mera za kratkoročno finančno naložbo, za katero je prej ni bilo, jo je treba ponovno izmeriti po pošteni vrednosti. Če pride do spremembe namena ali zmožnosti, ko zanesljiva mera poštene vrednosti ni več na razpolago, naj se kratkoročna finančna naložba prevrednoti po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavne obrestne mere, in ne po pošteni vrednosti. Vsako povečanje vrednosti kratkoročne finančne naložbe iz takšnega naslova poveča prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami, vsako zmanjšanje pa ga zmanjša; če je izrabljen ali če ga ni, je razlika prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami in vpliva na poslovni izid.

6.30. Ne glede na SRS 6.29 se posebej obravnava pobotanje prevrednotenja inštrumentov za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke. Pri tem je treba razlikovati varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, varovanje denarnih tokov pred tveganjem in varovanje čiste finančne naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem. Pri varovanju poštene vrednosti pred tveganjem se dobiček oziroma izguba iz prevrednotenja inštrumenta za varovanje pred tveganjem po pošteni vrednosti pripozna kot prevrednotovalni finančni prihodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami, dobiček oziroma izguba pred tveganjem varovane postavke, pripisan(a) varovanju pred tveganjem, pa popravi knjigovodsko vrednost pred tveganjem varovane postavke in se takoj pripozna kot prevrednotovalni finančni prihodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami. Pri varovanju čistih finančnih naložb v podjetje v tujini pa se dobiček oziroma izguba iz inštrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, pripozna neposredno kot prevrednotovalni finančni prihodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami. Pri varovanju čistih finančnih naložb v podjetje v tujini pa se dobiček oziroma izguba iz inštrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, pripozna kot prevrednotovalni finančni prihodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma prevrednotovalni finančni odhodek v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami, torej enako kot prevedba dobička ali izgube iz tuje valute.

6.31. Pri prodaji posamezne prevrednotene kratkoročne finančne naložbe je treba razliko med čisto prodajno vrednostjo in zadnjo knjigovodsko vrednostjo popraviti za ustrezni del prevrednotovalnega popravka kapitala, ki se nanaša nanjo; med finančne prihodke oziroma finančne odhodke je treba prenesti razliko med čisto prodajno vrednostjo kratkoročne finančne naložbe in njeno prvotno knjigovodsko vrednostjo oziroma njeno zaradi okrepitve popravljeno vrednostjo.

d) Uskupinjevanje kratkoročnih finančnih naložb

6.32. Skupinska bilanca stanja se sestavi, kot da bi šlo za eno samo podjetje. Kratkoročne finančne naložbe v njej zajemajo kratkoročne finančne naložbe obvladujočega podjetja in odvisnih podjetij pa tudi kratkoročne finančne naložbe skupaj obvladovanih podjetij, ki se nanašajo na druge znotraj skupine. Uskupinjene kratkoročne finančne naložbe se ne vodijo na posebnih kontih, temveč se povzemajo iz izvirnih bilanc stanja upoštevanih podjetij na podlagi dodatnih podatkov in prilagoditev, ki se nanašajo na prevedbo v poročevalno valuto obvladujočega podjetja, na izločitev medsebojnih finančnih razmerij v skupini in na prevrednotenje zaradi uskupinjenja. Zaradi takšnih prilagoditev se neodpisana vrednost uskupinjenih kratkoročnih finančnih naložb razlikuje od seštevka knjigovodskih vrednosti kratkoročnih finančnih naložb v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij.

6.33. Če so v izvirnih bilancah stanja upoštevanih podjetij kratkoročne finančne naložbe izražene v valuti, ki se razlikuje od poročevalne valute obvladujočega podjetja, jih je treba prevesti v poročevalno valuto obvladujočega podjetja po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan bilance stanja.

6.34. Kratkoročna posojila, dana podjetjem v skupini, so v okviru kratkoročnih finančnih naložb posameznega podjetja v skupini praviloma enaka dobljenim kratkoročnim posojilom pri teh drugih podjetjih. Takšna dana kratkoročna posojila je treba izločiti iz uskupinjenih kratkoročnih finančnih naložb in hkrati iz uskupinjenih dobljenih kratkoročnih posojil pri nasprotnih podjetjih v skupini. Če znesek iz medsebojnih posojilnih razmerij pri uskupinjevalnem pobotanju ni enak na obeh straneh, je treba ugotoviti vzrok in ga odpraviti. Neprave uskupinjevalne razlike pri kratkoročnih posojilih izvirajo iz napačnih knjižb, časovno neusklajenih obračunov, časovno različnih prikazov pri podjetjih in tako naprej; zagotoviti je treba stanje, ki bi nastalo, če napak ne bi bilo. Prave uskupinjevalne razlike pri kratkoročnih posojilih so posledica različnih načinov vrednotenja. Odprava razlik lahko vpliva prek uskupinjenih finančnih odhodkov oziroma uskupinjenih finančnih prihodkov na uskupinjeni čisti dobiček in nato na uskupinjeni zadržani čisti dobiček.

6.35. Zneski dobljenih kratkoročnih obveznic ter drugih dobljenih dolžniških in lastniških vrednostnih papirjev, ki jih posamezno podjetje v skupini prikazuje med svojimi kratkoročnimi finančnimi naložbami, hkrati pa jih drugo podjetje v isti skupini prikazuje kot svoj dolg, se praviloma ne ujemajo. Pri uskupinjevanju kratkoročnih finančnih naložb je treba razlike izločiti iz njihovega uskupinjenega zneska, ko se ustrezni dolgovi izločijo iz uskupinjenega zneska. Pri tem pa se lahko pojavi uskupinjevalna razlika pri kratkoročnih vrednostnih papirjih. Razliko je treba obračunati pri uskupinjenih finančnih prihodkih in odhodkih ter nato pri uskupinjenem zadržanem čistem dobičku.

6.36. Zneski dobljenih kratkoročnih lastniških vrednostnih papirjev, ki jih posamezno podjetje v skupini izkazuje med svojimi kratkoročnimi finančnimi naložbami, hkrati pa jih drugo podjetje v isti skupini prikazuje kot svoj kapital, se v skupinskih izkazih izkazujejo kot trezorske delnice.

6.37. Če se pri prvem uskupinjenju odvisnega podjetja pri kratkoročnih finančnih naložbah pojavijo preračunane pozitivne razlike, jih je treba upoštevati pri oblikovanju uskupinjevalnega dobrega imena oziroma uskupinjevalnega slabega imena in jih v naslednjih letih tako tudi razknjiževati.

6.38. Pri pretvorbi vsote kratkoročnih finančnih naložb iz izvirnih bilanc stanja upoštevanih podjetij v uskupinjene kratkoročne finančne naložbe se ob utemeljenih razlogih pojavljajo še izključitve in vključitve iz drugih razlogov. Obvladujoče podjetje mora imeti za potrebe revizije podrobna pojasnila za vse postopke, ki jih je uporabilo pri uskupinjevanju kratkoročnih finančnih naložb.

e) Razkrivanje kratkoročnih finančnih naložb

6.39. Podjetja, ki niso zavezana reviziji, morajo razkrivati samo zakonsko določene informacije in podatke, preostala podjetja pa morajo zadostiti tudi zahtevam po razkrivanju v skladu s tem standardom. Ta razkritja so predpisana za vse pomembne zadeve. Naravo in stopnjo pomembnosti opredeli podjetje v svojih aktih.

6.40. Pri pomembnih kratkoročnih finančnih naložbah je treba posebej razkriti a) računovodske usmeritve za določanje njihove nabavne vrednosti ter kasneje knjigovodske vrednosti, poštene vrednosti in odplačne vrednosti; b) gibanje prevrednotovalnega popravka kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami ter prevrednotovalnih finančnih prihodkov in odhodkov v tej zvezi pa tudi c) prenos ustreznega prevrednotovalnega popravka kapitala med finančne prihodke ob odtujitvi kratkoročne finančne naložbe.

6.41. Za vsako vrsto kratkoročnih finančnih naložb se razkrivajo informacije o a) izpostavljenosti različnim vrstam tveganja ter b) obsegu in vrsti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem.

6.42. Pri izpostavljenosti obrestnemu tveganju se med razkrivajo a) pogodbeni roki za popravek obrestne mere ali roki za plačilo, in sicer tisti, ki se pojavijo prej, ter b) dejanske obrestne mere, če se uporabljajo. Pri izpostavljenosti zaupanjškemu (kreditnemu) tveganju se razkrivajo a) vrednost, ki najbolje predstavlja največjo možno izpostavljenost takšnemu tveganju na dan bilance stanja, brez upoštevanja poštene vrednosti kateregakoli poročstva, če druge stranke ne bi bile sposobne izpolniti svojih obveznosti, ki izhajajo iz finančnih inštrumentov, in b) pomembno kopičenje zaupanjškega (kreditnega) tveganja.

6.43. Za vsako vrsto kratkoročnih finančnih naložb se razkrivajo informacije o njeni poštenu vrednosti. Če poštene vrednosti zaradi omejitev v zvezi s časom ali stroški ni mogoče ugotoviti dovolj zanesljivo, se to razkrije skupaj z informacijami o njenih glavnih značilnostih.

6.44. Če se obravnava kratkoročna finančna naložba po vrednosti, ki je večja od poštene vrednosti, se razkrivajo a) knjigovodska vrednost in poštena vrednost bodisi posameznih takšnih naložb bodisi skupin takšnih naložb ter b) razlogi, da ni bila zmanjšana knjigovodska vrednost, pa tudi narava dokazov, na katerih temelji prepričanje uprave (ravnateljstva), da bo knjigovodsko vrednost mogoče povrniti.

6.45. Če je bila pri prerazvrstitvi dolgoročna finančna naložba razvrščena kot finančna naložba, ki se mora izkazovati po odplačni vrednosti, ne pa po poštenu vrednosti, se razkrije razlog za takšno razvrstitev.

C. Opredelitve ključnih pojmov

6.46. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Kratkoročna finančna naložba** je finančna naložba, ki naj se ne bi obdržala več kot leto dni in s katero naj bi se trgovalo.
- b) **Finančni inštrument** je pogodba, na podlagi katere nastane finančno sredstvo enega podjetja in hkrati finančna obveznost ali kapitalski finančni inštrument drugega podjetja. Pri tem je finančno sredstvo vsako sredstvo, ki je a) denar; b) pogodbeni pravica prejeti denar ali drugo finančno sredstvo; c) pogodbeni pravica zamenjati finančne inštrumente z drugimi pod pogoji, ki utegnejo biti ugodni; ali č) kapitalski finančni inštrument drugega podjetja.
- c) **Vrednostni papir (vrednostnica)** je listina, s katero se izdajatelj zaveže izpolniti zapisano obveznost do njenega zakonitega imetnika. Lastniški vrednostni papir izda podjetje v zvezi s svojim kapitalom, dolžniški vrednostni papir pa v zvezi s svojim dolgom.

- č) **Izpeljani finančni inštrument (izvedeni finančni inštrument)** je finančni inštrument, a) katerega vrednost se spremeni zaradi spremembe določene obrestne mere, tečaja vrednostnih papirjev, cene blaga, valutnega tečaja, indeksa cen, zaupajske (kreditne) sposobnosti ali podobnih spremenljivk; b) ki ne zahteva začetne čiste finančne naložbe ali ki zahteva le majhno čisto začetno finančno naložbo in c) ki se poravna v prihodnosti. Izpeljani finančni inštrumenti so na primer blagovna ali finančna rokovna pogodba, pogodba o finančni zamenjavi in pogodba o opcijah. Tak inštrument se lahko uporablja tudi kot inštrument za varovanje pred tveganjem.
- d) **Inštrument za varovanje pred tveganjem** je za obračunavanje varovanja pred tveganjem določen izpeljani finančni inštrument oziroma finančno sredstvo ali finančna obveznost, katere(ga) sprememba poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov bo po pričakovanju pobotala spremembo poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov pred tveganjem varovane postavke.
- e) **Pred tveganjem varovana postavka** je sredstvo, dolg, trdna obveza ali predviden prihodnji posel, ki a) izpostavlja podjetje tveganju spremembe poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov in b) je za obračunavanje varovanja pred tveganjem določena kot varovana pred tveganjem.
- f) **Varovanje pred tveganjem** je določitev enega ali več inštrumentov za varovanje pred tveganjem, tako da se sprememba njegove (njihove) poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov v celoti ali delno pobota s spremembo poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov pred tveganjem varovane postavke.
- g) **Donosi iz kratkoročnih finančnih naložb** so donosi, ki letno pritekajo od podjetij, v katera so te naložbe naložene (na primer obresti, deleži v čistem dobičku), in donosi iz njihove odtujitve (na primer presežek iztržka zanje nad njihovo nabavno vrednostjo oziroma knjigovodsko vrednostjo po prevrednotenju).
- h) **Poštena vrednost** je vrednost sredstva oziroma dolga, sprejemljiva za dobro obveščeni in voljni stranki, ki skleneta premišljen posel o zamenjavi sredstva oziroma poravnavi dolga.
- i) **Odplačna vrednost** je vrednost sredstva ob začetnem pripoznanju, zmanjšana za odplačilo glavnice, povečana oziroma zmanjšana za nabrano odplačilo razlike med začetnim in v plačilo zapadlim zneskom ter zmanjšana za odpis zaradi oslabitve ali neudenarnosti.

Č. Pojasnila

6.47. Kratkoročne finančne naložbe so sestavni del tako kratkoročnih sredstev kakor gibljivih sredstev podjetja naložbenika. So podlaga kratkoročnih terjatev do pravnih ali fizičnih oseb, pri katerih se iz tega naslova pojavi kapital ali finančni dolg. Kratkoročno dani blagovni krediti niso kratkoročne finančne naložbe.

6.48. Kratkoročne finančne naložbe niso sestavni del obratnih sredstev, s katerimi se skupaj z osnovnimi sredstvi dosegajo poslovni prihodki. Pojmovati jih je mogoče tudi kot kratkoročne finančne terjatve.

6.49. Prihodki od kratkoročnih finančnih naložb so finančni prihodki ali, natančneje, prihodki od naložbenja. Ugotavljajo se kot donosi po pogodbi ne glede na to, ali se ti donosi dosegajo odvisno od poslovnega izida podjetja, v katero so naložene naložbe, ali pa neodvisno od njega.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

6.50. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 21. septembra 2001. Minister za finance je dal soglasje k njemu. Podjetja, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2002, preostala podjetja pa s prvim poslovnim letom, ki se začne po tem datumu. Z uveljavitvijo tega standarda preneha veljati SRS 6 - Kratkoročne finančne naložbe (1993).